

Zpráva o činnosti v lokalitách

Agentura pro sociální začleňování
v romských lokalitách

Praha
Červenec 2009

Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách (dále jen Agentura) působí ve své pilotní fázi v celkem 12-ti lokalitách České republiky. Lokalitou je zde myšlena obec nebo přesně vymezený region.

Agentura působí v těchto místech:

- 1) Ústí nad Labem
- 2) Most
- 3) Roudnice nad Labem
- 4) Broumov
- 5) Cheb
- 6) Region Šluknovsko (Rybniště, Krásná Lípa, Chřibská, Varnsdorf, Česká Kamenice, Jiřetín pod Jedlovou)
- 7) Brno
- 8) Břeclav
- 9) Přerov
- 10) Holešov
- 11) Slezská Ostrava
- 12) Jesenicko (v lokálním partnerství: město Jeseník a zástupci mikroregionů Jesenicko, Javornicko a Zlatohorsko)

Zpráva za lokalitu má tuto strukturu:

- a) popis lokálního partnerství
- b) seznam projektů vygenerovaných v rámci lokálního partnerství
- c) hodnocení příslušného lokálního konzultanta

1. Ústí nad Labem

1.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství vzniklo v červenci 2008 podpisy Memorand o spolupráci. Členy lokálního partnerství jsou mimo Agentury, Magistrát statutárního města Ústí nad Labem, Úřad práce Ústí nad Labem, Policie ČR – okresní ředitelství Ústí nad Labem, Univerzita J.E.Purkyně, Člověk v tísni o.p.s., Centrum komunitní práce, White Light 1, Oblastní charita Ústí nad Labem, Drug-out Klub, YMCA v Ústí nad Labem, o.s.

Těžištěm práce Agentury v Ústí nad Labem je spolupráce s městem při tvorbě dokumentu Integrační program rozvoje měst (dále jen IPRM) k Integračnímu operačnímu programu (dále jen IOP). Lokální konzultant se stal členem řídicího výboru IPRM. Pro realizaci tohoto dokumentu byla vybrána lokalita „Neštěmice – Mojžíř“, která vykazuje tendenci stát se sociálně vyloučenou lokalitou.

Dalším pilířem práce v lokalitách byla tvorba strategie sociálního začleňování a tvorba komplexního dokumentu vztahujícího se ke obecné strategii vzdělávání relevantní k oblasti sociálního vyloučení. Na základě definování těchto témat vznikly při lokálním partnerství dvě pracovní skupiny „Strategie“ a „Vzdělávání“

1.2. Projektové záměry

Projektové záměry v Ústí nad Labem byly připravovány na pozdější dobu, v souvislosti s tvorbou strategie sociálního začleňování a strategie vzdělávání. Vygenerované projektové záměry se proto týkaly podpory tvorby IPRM „Neštěmice-Mojžíř“:

a) Realizované:

- *Vstupní analýza pro IPRM k IOP Ústí nad Labem*

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: v této fázi bez přímého dopadu; ve fázi realizace IPRM: 4.664 osob (počet obyvatel zóny)

b) Rozpracované a připravené k realizaci:

- *Projekt: Centrum spolupráce s veřejností + rozšíření nabídky asistenčních služeb v ZŠ Mojžíř: Projekt je zaměřen na podporu přípravu projektu ZŠ Mojžíř, který je součástí IPRM IOP „Mojžíř“. Projekt se bude týkat zvýšení kapacity školy při poskytování poradenství žákům a jejich rodičům, rozšíření a propracování nabídky asistenčních a psychologických služeb pro žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí*
Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: v této fázi bez přímého dopadu, ve fázi realizace projektu: cca 700 žáků školy a jejich rodičů

1.3. Hodnocení lokálního konzultanta

V Ústí nad Labem se podařilo přizvat do lokálního partnerství všechny relevantní subjekty. Agentuře se na druhou stranu podařilo dostat se do struktur, které jsou potřebné pro smysluplné plánování aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování ve vyloučených ústeckých lokalitách. Byl nastartován proces tvorby strategie sociálního začleňování v souladu s komunitním plánem sociálních služeb (dále jen KPSS) města Ústí nad Labem. Agentura měla možnost ovlivňovat podobu IPRM, zejména tzv. sociálních projektů, které budou jeho součástí. Ve městě mimo jiné vzniká „Akční skupina“, kterou má pod záštitou primátor města

a jejím úkolem bude řešení situace v nájemných domech zejména na území městské části Předlice.

Je zřejmé, že sociální začleňování je téma, kterým se město Ústí nad Labem chce seriózně zabývat. Zásadním úkolem pro další pozitivní vývoj tohoto trendu je tvorba a naplňování strategie sociálního začleňování, která bude podpořena vedením města a také neustálá průběžná motivace města a dalších subjektů tyto problémy řešit.

V Ústí nad Labem pracuje řada renomovaných neziskových organizací, které jsou schopny přistupovat profesionálně k řešenému problému, nicméně existuje zde poměrně silná rivalita a konkurence. Město má zdroje (finanční i personální) na získávání finančních prostředků na realizaci inkluzivních politik.

Úkolem Agentury pro další působení v lokalitě je proto zejména podpora komunikace a společného plánování zúčastněných subjektů a tvorba relevantních dokumentů.

Za klíčovou aktivitu považují pokračování spolupráce na realizaci IPRM „Mojžíř“. Projekt je zajímavý zejména svým celostním uchopením problematiky deprivované zóny. Úkolem Agentury je podporovat tzv. „měkké projekty pod čarou.

S tím souvisí i tvorba strategie sociálního začleňování. Vznik tohoto dokumentu je i součástí závěrů komunitního plánování v Ústí nad Labem. Strategii je nutné v roce 2009 vytvořit a prosadit její uznání zástupci statutárního města.

Dále je třeba zapojit se více do aktivit různých pracovních skupin na úrovni města i kraje. Klíčová bude zřejmě tzv. Akční skupina, jejíž vznik inicioval primátor města a jejímž úkolem je řešit složitou situaci zejména v městské části Předlice.

2. Most

2.1. Lokální partnerství

Ustavující setkání lokálního partnerství proběhlo 18.8.2008. Partnery Agentury se stali: Magistrát města Mostu, Dům romské kultury o.p.s., o.s. Komunitní centrum Chanov, o.s. Most k naději, Základní škola Chanov, Střední škola technická Velebudice, Diakonie CČE, Oblastní charita Most a Úřad práce Most.

Lokální partnerství se opřelo o již fungující strukturu pracovní skupiny pro etnické a národnostní menšiny při řídicím výboru připravovaného „IPRM Chanov“, ale svou působnost rozšířilo oproti této pracovní skupině nejen teritoriálně a tematicky, ale i co do počtu a typu zastoupených subjektů.

Prioritou tedy logicky bylo podpořit vznik IPRM na zónu Chanov a Stovky a pomoci tak městu jednak k strategii řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit a jednak k penězům k naplnění této strategie. Lokální partnerství ale kromě práce ve prospěch strategického dokumentu města skládalo síť doplňkových služeb tak, aby projekty prioritně podpořené nezůstaly izolovány.

2.2. Projektové záměry

a) Realizované

- *Socioekonomická studie integrace romské menšiny ve vybraných částech města Mostu (podklad k IPRM „Demos“)*

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, při realizaci IPRM plánovaný dopad na cca 2500 obyvatel zóny

- *Sociální podnikání v Mostě - studie lokálního podnikatelského prostředí a možností realizace sociálního podnikání v místních podmínkách (podklad k IPRM „Demos“)*

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu

- *Evaluace a následná propagace a prezentace činnosti a aktivit Domu romské kultury, o.p.s. (podklad pro rozvoj organizace)*

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu

- *Informační a poradenské centrum Chanov (Dům romské kultury, o.p.s.)¹*

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, při realizaci projektu dopad na 135 osob

- *Podpora vycházejících žáků zaměřená na profesní orientaci:* - společný projekt ZŠ Chanov a SŠ technická Velebudice pro žáky vycházející ze ZŠ. Ti v posledním ročníku školy dostanou možnost obeznámat se pravidelně a soustavně s učebními obory na SŠ technická, vyzkoušet si jejich praktickou část a poznat prostředí školy tak, aby se dokázali lépe rozhodnout, na jaký učební obor podat přihlášku. Předkladatelé si od projektu slibují výrazné snížení míry rezignace na studium v prvním ročníku střední školy.

---

¹ Zaměření IaPC DRK: zejména na pracovní a vzdělávací poradenství včetně motivačních aktivit (školení), práce s osobním počítačem a s internetem pro nezaměstnané. Další aktivitou projektu je i provoz počítačové učebny, s lektorem, pro děti, mládež a veřejnost. Tento projekt je součástí IPRM Chanov, připravovaného Statutárním městem Most

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: 10 osob

b) Připravené

- *Projektová studie (sociálně bezbariérového) propojení rozvojových lokalit s obytnými zónami etnických menšin (Chanov) (podklad k IPRM „Demos“)*
- *Architektonicko-urbanistická studie lokality Chanov (netradiční bydlení, prostorová dispozice, veřejná prostranství, společenské budovy) (podklad k IPRM „Demos“)*
- *Projektová studie zóny specifického sociálního podnikání v lokalitě Chanov (podklad k IPRM „Demos“)*
- *Projektová studie řešení veřejných prostranství v obytné zóně sociální integrace (sídlíště „Stovky“) - podklad k IPRM „Demos“*
- *Analýzy a evaluace terénní práce v romských lokalitách Mostecka* - účelem je poskytnout realizátorům projektu vzhled do stávajícího stavu terénních programů v sociálně vyloučených lokalitách na Mostecku, průběžně hodnotit přínosy jejich projektu a zanalyzovat změny, které přinesl tak, aby se návazné projekty vyvarovaly případných chyb.

- *Komunikace obrazem:* v projektu mosteckého úřadu práce jde o vytvoření obrazové dokumentace zachycující práci poskytovatelů služeb obyvatelům romských lokalit Mostecka. Zachycovány budou terénní sociální služby a aktivity s nimi související, poskytované členskými organizacemi lokálního partnerství Most. Cílem projektu je informovat jednak příjemce služeb o jejich poskytovatelích, a dále informovat o přínosech poskytovaných služeb (nejen pro samotné příjemce, ale také pro společnost jako celek) nejširší veřejnost.

- *Dluhy nejsou osud:* projekt Diakonie CČE zvýší pomocí seminářů zaměřených na témata spojená s problematikou zadlužování uspořádaných pro pracovníky státní a místní správy a zaměstnance NNO informovanost těchto pracovníků a přispěje tak k efektivitě jejich pomoci lidem, kteří jsou ohroženi riziky s dluhy spojenými. Současně pomocí letáků a plakátů projekt zvýší povědomí široké veřejnosti nejen o rizicích zadlužování, ale také o možnostech získání pomoci při řešení nepříznivé situace. V projektu bude kladen důraz na specifika sociálně slabých a vyloučených (případně vyloučením ohrožených) skupin obyvatel.

2.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Agentura nevstoupila do mosteckého prostoru jenom s podporou finanční, ale též jako koordinátor aktivit jednotlivých subjektů, ačkoli právě v Mostě byla její vstupní situace ulehčena již zmiňovanými koordinovanými aktivitami budoucích partnerů (nikoli však všech) při tvorbě strategických plánů a dokumentů. V případě IPRM pak Agentura prostřednictvím svého lokálního konzultanta do této tvorby vkročila i aktivně a svojí troškou se na zbudování struktury a navržení aktivit „IPRM Chanov“ podílí. Hlas Lokálního konzultanta je vždy na platformě pracovní skupiny pro IPRM Chanov, které se stal členem, vyslyšen stejně tak jako jsou vyslyšeny hlasy „kmenových“ členů pracovní skupiny na platformě lokálního partnerství a obě platformy se zdárně doplňují a jedna navazuje na druhou. O tom svědčí i fakt, že množství lokálních partnerstvím podpořených projektů jsou zároveň projekty patřící do IPRM Chanov. Agentura však rámec IPRM překračuje a partnerství buduje širší. Snahou je dostat do hry další hráče, kteří jsou díky zavedeným pozicím hráčů stávajících upozaděni anebo hrají hru sami. Především na poli zaměstnanostních a vzdělávacích aktivit se naskýtají velké

možnosti k zapojení nových subjektů a koordinaci jejich činnosti s činností subjektů zahrnutých v IPRM.

Vázanost na „IPRM Chanov“ se ukazuje sice jako prospěšná, ale zároveň jako nedostačující. S ohledem na to byla připravena zadávací kritéria pro situační analýzu v lokalitách, jež by se měla stát základem pro stanovení cílů a tvorbu strategie přesahující hranice IPRM.

3. Roudnice nad Labem

3.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství vzniklo na základě podpisu Memoranda o spolupráci a usnesení o schválení jednacího řádu a to dne 2. 7. 2008. Partnery Agentury se stali: Úřad práce Roudnice nad Labem, o.s. Naděje, Městský úřad Roudnice nad Labem, Farní charita Roudnice nad Labem.

Lokální partnerství negenerovalo žádné pracovní skupiny. Ke vstupu do Lokálního partnerství byly přizvány též 2 základní školy, ani jedna z nich tuto nabídku nepřijala. V plánu však bylo jejich opětovné oslovení a oslovení i dalších subjektů, které se ukázaly být klíčovými pro další, budoucí činnost (K – centrum Litoměřice, Policie ČR, Městská Policie...).

3.2. Projektové záměry

a) Realizované

- ***Protidluhová kampaň Společnosti Člověk v tísní, o. p. s. v Roudnici nad Labem*** - mezi hlavní aktivity tohoto projektu patřila výstava plakátů s protidluhovou tematikou a odborný seminář. Cílovou skupinou byla tak široká veřejnost, odborná veřejnost a obyvatelé sociálně vyloučených lokalit v Roudnici nad Labem a blízkém okolí. Aktivita ukázala potřebnost a zároveň udržitelnost v rámci poptávky po poskytování kontinuálního právního poradenství pro roudnické občany.

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: 10 pracovníků v sociálních službách poskytujících protidluhové poradenství; Dopad na obyvatele sociálně vyloučených romských lokalit nelze vyčíslit počtem osob

- ***Situační analýza romské populace v Roudnici nad Labem – podklad pro činnost lokálního partnerství a pro tvorbu integračních opatření***
Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu

b) Připravené

- ***Poradenský seminář pracovníků nevládních neziskových organizací (dále jen NNO) poskytujících služby ve vyloučených romských komunitách***

3.3. Hodnocení lokálního konzultanta

V Roudnici nad Labem se podařilo prostřednictvím finanční podpory Agentury realizovat aktivity, které dosud na tomto území realizovány nebyly a získat tak údaje pro budoucí, konkrétně zacílenou činnost, doprovázející proces sociální integrace. Zároveň, díky informacím z analýzy, došlo na straně lokálního konzultanta k odklonu v rámci podpory projektu výstavby „domu komplexních služeb“ v lokalitě Cukrovar (tj. negativním výstupem realizace této aktivity by bylo prohloubení již tak zřejmé prostorové segregace a podpoření všech znaků s ní souvisejících). Jednou z vizí lokálního konzultanta bylo vytvoření tohoto zařízení v lokalitě Masarykova (podpora terénní práce vč. zajištění zázemí, rozšíření nízkoprahového zařízení pro děti a mládež o další služby, komunitní centrum atp.). Politická reprezentace obce však takovému řešení není v současné době nakloněna. Otázkou je, jak bude vnímat nemožnost financování těchto projektových záměrů.

Jedním z pozitiv činnosti Agentury v Roudnici nad Labem byla iniciace vzniku lokálního partnerství jako stmelujícího prvku pro všechny aktéry a navázání spolupráce s obyvateli sociálně vyloučených lokalit.

Jako pozitivní krok se ukázala i realizace protidluhové kampaně, která upozornila na absenci řešení problematiky zadluženosti v Roudnici nad Labem.

Jako negativní se jeví nemožnost navázat na závěry Situační analýzy právě konkrétními aktivitami, a to z důvodu změny konceptu Agentury (především v oblasti financování těchto aktivit a jasných pravidel tohoto financování).

4. Broumov

4.1. Lokální partnerství

Ustavující setkání lokálního partnerství Broumov se sešlo dne 25.července 2008. Členy lokálního partnerství jsou vedle Města Broumov a Úřadu práce Náchod také občanské sdružení Evropa Union a Stěnova, stejně jako sdružení Začít spolu. Na setkání lokálního partnerství dne 22.října 2008 bylo stávajícími partnery odhlasováno členství Krajské úřadu Královéhradeckého kraje.

4.2. Projektové záměry

Do doby zastavení přímé finanční podpory do lokalit ze strany Agentury neschválilo lokální partnerství Broumov žádný projektový záměr k dalším posouzení v rámci Agentury. Hlasovalo se o jediném projektovém záměru – o.s. Začít spolu, podpora nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (viz projektové záměry Broumov) - nicméně projekt nebyl členy lokálního partnerství doporučen k dalšímu hodnocení v rámci Agentury.

b) Připravené

- **Vzdělanost musí být součástí života Romů:** Cílem projektu je: Přípravnou třídou zajistit bezproblémový vstup romských dětí do 1. třídy základní školy, Motivací a různými formami doučování docílit, aby romské děti ukončily základní školní docházku v 9. třídě, Podporovat zájem dětí i rodičů o další vzdělávání na středních školách s maturitou nebo v učebních oborech, Podpora mimoškolních aktivit.
- **Azylové bydlení pro sociálně slabé, neúplné rodiny, mladé rodiny a startovací byty pro děti, které opouští dětský domov:** cílem projektu je využití nebytových prostor k přestavbě a získání minimálně 15 bytových jednotek (dle výsledku projektové dokumentace)

4.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Utvořila se funkční skupina lokálních partnerů, kteří spolu pracovali i v jednotlivých specializovaných skupinách. Lze říci, že partneři, kteří většinou i ve městě Broumov žijí, disponují velmi dobrou znalostí lokality a situace soc.vyloučených, každý ve svém oboru a tyto znalosti a zkušenosti jsou ochotni s ostatními partnery komunikovat. Zároveň působení zdejších organizací má svojí historii, která není vždy vnímána ostatními aktéry jednoznačně pozitivně.

Jako akutně potřebnou vidím zejména systematickou informační podporu aktérům (tzn. hlavně NNO a městu) v oblasti možných zdrojů podpory projektů, metodiky zpracování projektů, výměny zkušeností s jinými lokalitami s podobnými soc. problém a projekty, které tyto problémy mohou napomoci řešit atd. V těchto oblastech je půda v Broumově téměř netknuta. V aktérech je třeba vzbudit, podporovat a udržet zájem o problematiku soc. integrace s tím, že jádrem práce lokálního partnerství není řešení podpory či nepodpory už stávajících aktivit, „handrkování“ o zdroje atd., ale že klíčová je práce na strategii soc.začleňování, která bude vycházet z reálné situace Broumova a může být pro život ve městě v dlouhodobějším horizontu prospěšná. Dále je ze strany Agentury vhodné poskytnout aktérům součinnost při objektivizaci náhledu na jejich práci, navigovat je k tomu, aby znovu definovali cíle své činnosti a zároveň jim průběžně ukazovat, že o jejich práci je zájem i ze strany Agentury, coby instituce reprezentující stát.

5. Cheb

5.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství vzniklo v Chebu na „zelené louce“ dne 30.7.2008 a k dnešnímu dni je kromě Agentury tvořeno těmito subjekty: Město Cheb, Diecézní charita Plzeň (azylové zařízení Betlém), o.s. Rokršti, o.s. Rada romských organizací, o.s. Lačo Jilo, Probační a mediační služba, Městská policie, Policie ČR (SKPV), Základní škola se speciálním programem, Útočiště, o.p.s., Úřad práce Cheb, městské nízkoprahové zařízení pro děti a mládež a Kotec o.s.

Lokální partnerství bylo rozděleno do čtyř pracovních skupin: 1. „vzdělávání a volnočasové aktivity“, 2. „zaměstnávání“, 3. „bydlení“, 4. „sociálně patologické jevy“.

5.2. Projektové záměry

a) Realizované:

Podpora aktivit K-centra Kotec: Projekt řeší udržení některých aktivit kontaktního centra v Chebu směřovaných k sociálně vyloučeným osobám a/nebo osobám ohroženým sociálním vyloučením. Cílem projektu je dosáhnout během 10 měsíců realizace snížení možnosti sociálního vyloučení u uživatelů služby kontaktního centra Cheb, a zvýšení možnosti zařazení či návratu na trh práce.

- Cílem projektu je dosáhnout během 10 měsíců o 5% vyššího podílu uživatelů služby, kteří jsou sociálně vyloučení/ohrožení sociálním vyloučením, v kontaktním centru, ve spolupráci s terénním pracovníkem a zainteresovanými subjekty.
- Cílem projektu je v 10 měsících dosáhnout počtu 200 anonymních testů přítomnosti protilátek infekčního onemocnění HIV/AIDS, u uživatelů služby kontaktní centrum Cheb.
- 47% klientely Kotce tvoří díky podpoře Agentury nyní obyvatelstvo sociálně vyloučených lokalit města Chebu, především Wolkerovy ulice

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: 153 osob (uživatelů návykových látek a jejich rodinných příslušníků).

Nejlepší učebnou je pracoviště (Rokršti o.s.): projekt je zaměřen na skloubení formálního a neformálního vzdělávání mladistvých klientů úřadu práce a na jejich následné uplatnění na trhu práce.

- Agentura podpořila přípravnou fázi projektu, zbudování lektorského týmu a metodologické semináře/workshopy.

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: 30 proškolených osob, v případě úspěšné realizace projektu bude zaměstnáno 15 osob ročně (nyní již 5).

b) Připravené:

- **Doučování a školní příprava dětí, vzdělávací programy a volnočasové aktivity pro děti a jejich rodiny z vyloučených romských lokalit v Chebu,**
- **zbudování Komunitního centra pro osoby ohrožené sociálním vyloučením a národnostní menšiny,**
- **program Kompas:** výukově edukativní program Kompas pro děti, jehož metodické vedení a předání know-how,

- *rozšíření služeb Denního centra sv.Alžběty,*
- *volnočasové aktivity romské mládeže jako prevence soc.patologických jevů,*
- *podpora primární prevence nežádoucích sociálních jevů v Chebu.*

5.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Do příchodu Agentury existovaly v Chebu dvě platformy řešení problematiky sociálně vyloučených lokalit: první, Komunitní plán sociálních služeb, se jich dotýká jen částečně a navíc zůstal jen na papíře, druhá z nich, Tým Eger, zase pokrývá jen úzký výsek problému. Koncept lokálního partnerství je tak v Chebu prvním pokusem o holistický přístup k věci a přestože byl dosud realizován poněkud „na divoko“, intuitivně, bez vybudované strategie (která nebyla možná díky absenci analýzy potřeb coby předpokladu jakéhokoli plánování a vytyčování cílů), dá se říct, že úspěšně, alespoň soudě podle skladby předkládaných projektových záměrů, z nichž mnohé spolu tvoří utěšenou mozaiku.

6. Šluknovsko

6.1. Lokální partnerství

Na Šluknovsku vzniklo standardní lokální partnerství s jednou vrstvou, které vygenerovalo řadu pracovních skupin. Ustavující setkání lokálního partnerství proběhlo dne 23.července 2008. V prosinci 2008 má lokální partnerství celkem 14 členů: 6 obcí a 8 organizací. Jedná se o tyto obce a města: Rybniště, Krásná Lípa, Chřibská, Varnsdorf, Česká Kamenice, Jiřetín pod Jedlovou. Dále o tyto organizace: Cedr – komunitní centrum, Na křižovatce, Rozvojové centrum Českokamenicka, obl.charita Česká Kamenice, rom.sdružení Čačipen, Kostka Krásná Lípa, agentura Pondělí a Spec.zákl.škola Česká Kamenice. V rámci lokálního partnerství vznikly 4 pracovní skupiny, a to: 1) vzdělávání 2) bydlení 3) poradenství a terénní sociální práce a 4) zaměstnávání.

6.2. Projektové záměry

a) Podpořené:

- **CEDR – rozšíření vybavení šicí dílny** - V rámci projektu budeme realizovat vzdělávací kurzy z oblasti textilní výroby kombinované s grafikou. Jedná se kurzy zaměřené na zpracování textilu, na jeho barvení, potisk a údržbu. Aktivity projektu vychází z dlouhodobé tradice textilní výroby v regionu, která byla výrazně omezena díky restrukturalizaci a zániku velkých firem (barevna, výroba textilu).

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: 5 proškolených osob

- **Kostka Krásná Lípa:** Zpracování podkladů a projektové žádosti do programu přeshraniční spolupráce CÍL3 / ZIEL3

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, v případě realizace projektu bude zaměstnáno 81 osob a proškoleny 300 osob z ČR a spolkové země Sasko

- **Oblastní charita Česká Kamenice:** poradenství pro zadlužené – podpora při podání projektu

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, v případě realizace projektu bude podpořeno 25 osob

b) Připravené:

- **Kostka Krásná Lípa – Pracovně-resocializační projekt**
- **terénní sociální práce Varnsdorf**
- **Kostka Krásná Lípa – Multikulturní centrum**
- **NZDM Česká Kamenice**

6.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Strategie: základní je sjednotit vize členů lokálního partnerství, které se týkají aktivit směřujících k soc.začleňování a při zohlednění různosti situace v jednotlivých obcích a městech se pokoušet definovat jednotné základy strategie soc.začleňování v hlavních tematických okruzích (zaměstnávání, protidluhové poradenství, terénní soc.práce atd.) a společných vizí.

Lokální partnerství Šluknovsko tvoří funkční útvar, který je schopen bez problémů diskutovat a přicházet s ideami týkajícími se soc.integrace. Jednotliví členové lokálního

partnerství, coby zástupci organizací a obcí, se většinou dobře znají a panuje mezi nimi atmosféra otevřenosti a důvěry. Partneři disponují většinou zkušenostmi a obeznameností s diskursem problematiky, i z období práce nad komunitním plánem. Problémem může být, nakonec podobně jako v jiných lokalitách, že lokální partnerství bylo ustaveno v neposlední řadě na základě vidiny finanční podpory aktivitám jednotlivých subjektů ze strany Agentury.

V závislosti na vývoji kolem Agentury považují za vhodné zapojit do lokálního partnerství Šluknovsko také město Rumburk, neboť jeho neúčast může v dlouhodobějším výhledu ohrozit dopad fungování celého lokálního partnerství.

7. Brno

7.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství Brno bylo založeno v červnu 2008 a jeho členy jsou vedle města a Agentury dvě největší NNO, které se zabývají integrací obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit – o.s. IQ Roma servis a romské středisko Drom.

Vedle činnosti lokálního partnerství Brno se integrací sociálně vyloučených obyvatel zabývá rovněž výše zmíněná Pracovní skupina pro integraci sociálně vyloučených osob (PSI) jakožto poradní orgán Rady města. Od října 2008 znovu probíhá i proces komunitního plánování na období let 2010-2013. Město dále vytvořilo integrovaný plán rozvoje města pro oblast vymezenou územím ulic Francouzská, Bratislavská a Cejl, která je veřejností často označována jako tzv. brněnský „Bronx“.

7.2. Projektové záměry

a) Podpořené:

- *Kuchařka dotačních příležitostí v oblasti sociální ekonomiky + workshop k možnostem využití Kuchařky dotačních příležitostí v oblasti sociální ekonomiky*
Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, v rámci tvorby dokumentu byly zpracovány 4 podnikatelské záměry v oblasti sociální ekonomiky

- *Skupinové rozhovory na téma možnosti uplatnění Romů na lokálním trhu práce*
Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, dokument slouží jako podkladový materiál pro tvorbu integračních opatření a jako způsob, jak zohlednit potřeby a postoje obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit při tvorbě těchto opatření

- *Identifikace sociálně vyloučených lokalit a zpracování jejich mapy ve městě Brně + workshop s prezentací výzkumu Identifikace sociálně vyloučených lokalit a zpracování jejich mapy ve městě Brně*
Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, dokument slouží jako podkladový materiál pro tvorbu integračních opatření

- *Osvětově preventivní kampaň na téma vysoká míra zadluženosti a prevence jejího vzniku v Brně*
Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: 20 proškolených pracovníků v sociálních službách, přímý dopad na obyvatele sociálně vyloučených lokalit nelze kvantifikovat

b) Připravené:

- *K podpoře jsou připraveny 4 projektové záměry vytvořené při tvorbě Kuchařky dotačních příležitostí v oblasti sociálního podnikání.*

7.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Brno je město s velkým počtem sociálně vyloučených romských lokalit a se značným počtem jejich obyvatel. Situace v oblasti integrace obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit je z tohoto důvodu velmi obtížně uchopitelná. Na poli integrace obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit se pohybuje velká řada subjektů, které se dané problematice (byť třeba jen částečně) věnují. Rozsáhlou aktivitu v oblasti integrace vyvíjí město, menší už pak městské části na jejichž území se sociálně vyloučené romské lokality nacházejí.

Lokální partnerství bylo tvořeno s ohledem na fakt, že již před vstupem Agentury do lokality byla ustavena PSI, jejíž činnost koresponduje s posláním lokálního partnerství. Činnost lokálního partnerství bylo od počátku úzce spojeno s činností PSI a bylo vyvíjeno ve velmi úzké spolupráci s městem.

Lokální partnerství je v současné době ustáleno a v případě, že bude vyjasněno fungování Agentury v následujícím roce, může jeho činnost plynule pokračovat. Počet partnerů lze v případě potřeby a zájmu zvyšovat.

V Brně byly v letošním roce zahájeny tyto procesy, směřující k integraci obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit: tvorba IPRM, tvorba KPSS na roky 2010-2013, činnost PSI. Tyto procesy poběží i bez přítomnosti Agentury v lokalitě. U všech těchto procesů je však stále možnost ovlivňovat z pozice Agentury jejich vývoj. Vedle činnosti lokálního partnerství Brno je prostor podílet se na činnosti pracovní skupiny , KPSS a v řídicím výboru IPRM.

8. Břeclav

8.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství Břeclav bylo ustaveno v červnu 2008 s tím, že přípravná setkání probíhala již od dubna téhož roku. Členy lokálního partnerství Břeclav jsou vedle města Břeclav a Agentury také úřad práce Břeclav, o.s. IQ Roma servis, Oblastní Charita Břeclav, Apoštolská církev a Royal Rangers. V rámci města jsou zastoupeny zejména odbor sociálních věcí a odbor školství

Základním strategickým dokumentem je Strategie integrace romské populace v Břeclavi. Pracovní skupiny odrážejí 2 základní priority – Vzdělávání a Zaměstnanost. Lokální partnerství se sešlo celkem 4x, pracovní skupiny pak každá 2x.

8.2 Projektové záměry

a) Podpořené:

- *Podpora přípravy pro zavedení certifikátu Férová škola do všech břeclavských základních škol*

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, dokument slouží jako podkladový materiál pro zlepšení prostředí na břeclavských základních školách

- *Podpora Otevření pobočky o.s. IQ Roma servis v Břeclavi*

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, aktivita vedla k rozšíření nabídky sociálních služeb ve městě, aktivita byla realizována v rámci zajištění asistence LP Břeclav

b) Připravené/připravované projekty:

- *Dokončit Férovou školu*
- *Otevřít nízkoprahové zařízení pro děti a mládež*
- *Udržet/rozšířit doučování*
- *Výstupy pracovní skupiny Zaměstnanost – užší spolupráce ze zaměstnavateli, rekvalifikace, opatření aktivní politika zaměstnanosti*

8.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Integrační proces je v Břeclavi nastartován velmi dobře. K dispozici je kvalitní strategický dokument schválený jak městem, tak členy lokálního partnerství. Město deklaruje jasnou snahu o řešení v oblastech, které si vymezilo jako klíčové – vzdělávání a zaměstnanost. Velmi kladně se ke spolupráci staví i úřad práce (dále jen ÚP) Břeclav, na jehož půdě funguje pracovní skupina Zaměstnanost.

Významným partnerem je rovněž o.s. IQ Roma servis, organizace s rozsáhlým zázemím a zkušenostmi s realizací velkých integračních programů. Jistý potenciál a velký zájem o spolupráci spatřuji na straně Apoštolské církve a Royal Rangers, a to zejména v práci s mládeží. Apod. církev disponuje kvalitním zázemím pro tuto činnost ve svém centru v Břeclavi-Poštorné. Stranou dosud zůstává Oblastní Charita Břeclav, která se charakterem poskytovaných služeb neorientuje primárně na Romy. Ti však často využívají jejich služeb – zejména v případě Azylového domu. I zde existuje do budoucna jistý potenciál pro spolupráci. Činnosti lokálního partnerství Břeclav se dále účastnili zástupci Probační a mediační služby Břeclav, Pedagogicko-psychologické poradny v Břeclavi, krajská romská koordinátorka a pracovníci o.s. Ligy lidských práv.

9. Přerov

9.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství v Přerově vzniklo v dubnu roku 2008 a má tři členy: Agentury, Statutární město Přerov a o.p.s. Člověk v Tísni. Takto úzké lokální partnerství vzniklo, protože byl na začátku působení Agentury v Přerově stanoven cíl připravit Integrovaný plán rozvoje města a nebylo možné, aby o základních rysech tohoto projektu spolurozhodovaly jiné organizace než Statutární město Přerov a strategičtí partneři, které si zvolilo.

Jelikož IPRM bylo na konci roku 2008 schváleno a odevzdáno řídicímu orgánu, bylo lokální partnerství Přerov od začátku roku 2009 rozšířeno o další členy. Jedná se o subjekty, se kterými již nyní Agentura spolupracuje na bázi pracovních skupin.

V pracovní skupině pro oblast školství, která vznikla v červnu 2008, jsou zástupci sociálního a školského odboru, ředitelé vybraných přerovských ZŠ, ředitelka ZŠ praktického typu, ředitelka Mateřské školy Komenského, koordinátor Střediska integrace menšin a vedoucí pedagogicko-psychologické poradny (dále jen PPP) v Přerově.

Pracovní skupina pro oblast sociálních věcí zahrnuje zástupce odboru sociálních věcí a zdravotnictví a představitele NNO. Kromě již uvedených se na práci skupiny podílely ještě další organizace, a to o.p.s. Rodinka, Červený kříž a rozpočtová organizace města Sociální služby města Přerova.

V pracovní skupině pro prevenci kriminality, která nevznikla z podnětu Agentury, ale pracovník ASZ se jí zúčastňuje, jsou členy ředitel městské policie, zástupce PČR, zástupce rady města, vedoucí PPP, zástupce organizace Člověk v tísni.

Dále se vedou jednání o vytvoření pracovní skupiny pro oblast zaměstnanosti (ÚP v Přerově a CPKP Střední Morava, Bauherr s.r.o).

9.2 Projektové záměry:

a) Podpořené:

- *Integrovaný plán rozvoje města „Přerov-Jih“*: samotnou přípravu integrovaného plánu lze chápat jako projekt realizovaný ve spolupráci s Agenturou.

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, v případě realizace IPRM dopad na 540 obyvatel zóny

b) Připravené:

- *Komplex 13ti neinvestičních projektů spojených s IPRM*

Projekty Předkladatel	Název projektu	Částka	Indikátory výstupů	
			07.41.00	Počet podpořených osob
1. Armáda spásy	Doučování dětí	1.025.000	40/rok	
2. Člověk v tísni, o.p.s.	Podpora zaměstnanosti v sociálně vyloučených lokalitách	3.300.000	80/rok	
3. Člověk v tísni, o.p.s.	Včasná péče	4.500.000	40/rok	
4. Člověk v tísni, o.p.s.	Sociální asistent v trestním řízení	2.400.000	100/rok	
5. Člověk v tísni, o.p.s.	Terénní sociální práce v sociálně vyloučených lokalitách	5.000.000	200/rok	

6. Člověk v tísní, o.p.s.	Podpora vzdělávání v rodinách	3.200.000	50/rok
7. Oblastní charita Přerov	Domácí školička pro děti a rodiče	2.000.000	50/rok
8. KAPPA-HELP	Rekonstrukce nízkoprahového klubu METRO	4.420.000	150/rok
9. MŠ Komenského Přerov	Podpora včasné péče pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí v Přerově	1.500.000	80/rok
10. Duha klub Rodinka	Aktivizační služby pro sociálně slabé rodiny a program pro děti se specifickými poruchami	10.000.000	20/rok
11. Sociální služby města Přerova – Azylový dům pro matky s dětmi	Sociální služby města Přerova – Azylový dům pro matky s dětmi	7.500.000	50/rok
12. Statutární město Přerov	Odborné semináře zaměřené na multikulturalitu	1.000.000	30
13. ZŠ Boženy Němcové	Přeměna ZŠ na komunitní vzdělávací centrum	1.000.000	550

Vzhledem k povaze působení Agentury v lokalitách nelze hovořit o přímém dopadu na cílovou skupinu, nýbrž o dopadu projektů a projektových záměrů, které Agentura podpořila nebo na jejichž přípravě se přímo podílela. Je třeba brát v úvahu také skutečnost, že podpořené projekty ze strany Agentury byly v celé řadě případů zahájeny teprve v roce 2008, nebo budou zahájeny teprve v roce následujícím. Spíše než o souhrnu osob, které byly přímo podpořeny lze hovořit o počtu osob, které budou podpořeny v následujících letech. Integrovaný plán města Přerova povede k podpoře velkého množství osob v celé řadě oblastí. Investiční projekty směřované do lokalit Kojetínská, Husova, Škodova a na ulici Denisova povedou ke zlepšení podmínek pro bydlení nejméně pro 1500 obyvatel. Bude se jednat zejména o úpravy veřejných prostranství a dílčí stavební úpravy bytových domů (blíže viz) Na tyto investiční projekty navazují neinvestiční aktivity v oblasti bydlení (komunitní práce, domovnictví), které směřují k vytvoření vztahu obyvatel k obývaným nemovitostem a veřejným prostranstvím. Nositelem těchto aktivit je Člověk v Tísni a Agentura pro sociální začleňování se rovněž částečně podílela na jejich přípravě a bude na nich spolupracovat i v následujícím roce.

Aktivity zahrnuté do portfolia „měkkých projektů“ v rámci Integrovaného plánu, který vytvořil lokální konzultant ve spolupráci s partnery jsou zaměřené zejména na podporu školní úspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí. V roce 2009 budou podány tři projekty s tímto zaměřením, jejichž nositelem bude ZŠ Boženy Němcové, MŠ Komenského a Člověk v Tísni. Celkový počet podpořených osob v rámci těchto projektů bude cca 400. Podíl Agentury na jejich přípravě je třeba vnímat strukturovaně. Na základě dosavadní přípravy a plánování aktivit v následujícím roce lze říct, že v případě prvního projektu se bude jednat o přímý podíl na přípravě, ve druhém případě o koordinační činnost (vyjednání partnerství, souhlas zřizovatele, soulad s IPRM atd.), ve třetím případě půjde o samostatnou aktivitu Člověka v Tísni. Agentura pouze zajistila zahrnutí projektu do IPRM a následnou administrativu, která se k tomu váže.

V rámci IPRM byly rovněž připraveny projekty pro zajištění infrastruktury sociálních služeb. První se týká rekonstrukce nízkoprahového klubu Metro, druhý vytvoření komunitního centra, kde budou poskytovat sociální služby neziskové organizace poskytující sociální služby obyvatelům vyloučených lokalit a azylového domu, který je součástí centra. Tyto nové prostory umožní rozvoj služeb především Člověku v Tísni, Armádě spásy, Rodinky. Počet nově podpořených osob bude cca 300. A to v následujících oblastech: volnočasové aktivity dětí a mládeže, aktivizační služby pro rodiny s dětmi, pracovní poradenství. Podíl Agentury na přípravě těchto investičních projektů bude spočívat a bude spočívat i v následujícím roce v rozsáhlé konzultační činnosti.

9.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Jak bylo již řečeno, navzdory vážnosti problému, představuje v Přerově sociální začleňování obyvatel lokalit téma pro velice úzkou skupinu lidí. Nemluví se o něm na zasedáních rady města, na setkání ředitelů škol, komise prevence kriminality a je poměrně okrajovým tématem také v prostředí neziskových organizací. Příznačné také je, že Úřad práce, který finančně podporuje sociální projekty v Kojetíně a Hranicích na Moravě, vůbec nespolupracuje, či dosud nespolupracoval, s Magistrátem města Přerova. V tomto ohledu byl příchod ASZ do Přerova vítanou pomocí pro sociální odbor, který se stále pokouší prosazovat některé teze z programu Soužití (viz výše), byť ne třeba v oblasti bydlení, kde to je vzhledem k postoji politiků téměř nemožné. V rámci přípravy a propagace integrovaného plánu se podařilo zapojit do spolupráce, či připravit na spolupráci, v následujícím roce řadu nových subjektů (NNO Rodinka, Červený kříž, úřad práce, Centrum pro komunitní práci (dále jen CPKP) Střední Morava, odbor školství, zprávu bytového fondu, odbor rozvoje, PPP, některé školy) a vyvolat nová očekávání u přerovských politiků. Někteří z nich se již aktivně podílejí na vyjednávání partnerství pro projekty zařazené do IPRM. Dalším důležitým efektem jednání při přípravě IPRM je provázání aktivit neziskových organizací. Jako příklad může sloužit doučování, které v jiné formě poskytují dětem ze sociálně vyloučených rodin neziskové organizace, jako je Charita, Armáda spásy a v budoucnu také Člověk v tísni a kromě nich některé školy a Středisko integrace menšin. V rámci přípravy bylo dohodnuto, že při podávání projektů do Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost (dále jen OPVK) budou tyto subjekty postupovat společně pod metodickým vedením SIM.

Odsouhlasením IPRM radou města (následně také zastupitelstvem a řídicím orgánem) je vytyčeno také další působení Agentury v Přerově. Některé projektové návrhy vytvářejí závazek na další práci pro lokální partnerství (případně lokální asistenci), ať už se bude jednat o vyjednávání spolupráce, poradenství a koordinaci v případě komplexních projektů (azylové bydlení, komunitní škola) či asistenci při projektové přípravě u malých projektů (projekty Armády spásy, Rodinky, Červeného kříže, Charity). Neméně důležitou stránkou, než je příprava navržených projektů a jejich prosazování v řídicím výboru, bude navrhování projektů nových. Metodika IPRM umožňuje, aby tzv. měkké projekty byly doplňovány průběžně, bez souhlasu řídicího orgánu. S vědomím tohoto předpokladu byly do IPRM Přerov-Jih zařazeny pouze projekty, u nichž známe realizátora a konkrétní harmonogram. Je však zřejmé, že navržené projekty nepostihují všechny oblasti, v nichž je třeba působit. Jedná se zejména o oblast bydlení a zaměstnávání. I Zde už jsou rozjednané další aktivity. CPKP Střední Morava ve spolupráci s Úřadem práce již připravují projekt, který se týká sociálního podnikání, zahájili jsme jednání o zřízení institutu domovnictví, chceme začít pracovat na konceptu stupňovitého bydlení. Pro některé z uvedených aktivit bude třeba hledat nové partnery (rovněž v privátním sektoru).

Více než konkrétní dosažené výsledky bych chtěl závěrem zdůraznit skutečnost, že se v Přerově podařilo vytvořit prostředí, v němž bude v následujících letech možné v mnohem větší míře než doposud čerpat peníze z EU a prosazovat nové postupy na poli soc. integrace. Díky tomu, že nové projekty budou procházet schvalovací procedurou řídicího výboru IPRM (v němž jsme zastoupeni) bude garantována jejich provázanost s ostatními projekty a s aktivitami statutárního města Přerov.

10. Holešov

10.2. Lokální partnerství

Lokální partnerství v Holešově se začalo scházet v dubnu 2008, od tohoto měsíce proběhla 2 zasedání, avšak ještě bez závazně podepsaných memorand. Tyto dokumenty byly podepsány na konci srpna 2008 a regulérní zasedání začala probíhat od září 2008, po personální změně na pozici lokálního konzultanta.

Partnery Agentury jsou: Město Holešov, Charita Holešov, 3. základní škola Holešov, Středisko volného času TyMy, Městská policie Holešov, Policie ČR, městské oddělení Holešov, Odborné učiliště a ZŠ praktická Holešov, Jaspis o.s., Střední policejní škola MV Holešov, ÚP Kroměříž, detašované pracoviště Holešov

Lokální partnerství se dohodlo na práci ve dvou směrech, resp. pracovních skupinách. Jedná se o pracovní skupinu bydlení, kterou zastřešuje zástupce samosprávy města Holešov. Tato skupina pracuje na dlouhodobém záměru Podpora bydlení pro sociálně slabší občany Holešova. Druhá PS je pod vedením zástupce státní správy města Holešova, která připravuje záměry v oblasti sociálních služeb v kontextu s komunitním plánem města.

10.2. Projektové záměry

a) Realizované:

Projekt na podporu bydlení pro sociálně slabší občany Holešov - Projekt zpracovává záměr výstavby nového bydlení pro sociálně slabší občany města z této lokality. Ta bude obývána i majoritní společností zhruba v poměru 50:50 (předběžný odhad). Záměr byl schválen zastupitelstvem města. Projekt by měl být hotov dle plánu na podzim roku 2010.

Byl rozčleněn do několika etap:

- Nákup pozemku do vlastnictví obce
- Výstavba infrastruktury (práce na získání finančních prostředků, čerpání dotací z MMR a jiných finančních zdrojů)
- Dokončení analýzy klientů a příprava kontraktů (jejich zapojení do projektu)
- Založení obecně prospěšné společnosti městem (příprava stanov a předmětu činnosti, výběr osob)
- Příprava bytové výstavby (projektová příprava, získání financování etapy)
- Souběžně se vznikem o.p.s. realizace sociálně aktivizačních služeb

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, v případě realizace projektu dopad na 110 obyvatel sociálně vyloučených romských lokalit

b) Připravené:

- **Terénní programy Charity Holešov – žadatel: Charita Holešov** – záměr se týká zavedení terénního programu v lokalitě prostřednictvím 2 terénních pracovníků.
- **Projekt: Sociální rehabilitace „Pomož si sám“ – žadatel: Technické služby Holešov** - Cílem projektu je zlepšení životních podmínek obyvatel Školní ulice, sociální rehabilitace, využití pracovního potenciálu romských obyvatel této lokality na zkvalitnění jejich životního prostředí a zlepšení finanční situace rodin příjmem z této pracovní činnosti.

- **Projekt: „Škola pro všechny“ – žadatel: 3.základní škola Holešov** - Cílem projektu je vytvoření rovných příležitostí pro žáky, pocházejících z romské komunity, kde většina je z méně podnětného prostředí a vzdělanost rodičů na nízké úrovni. Pomocí doučování a individuálních konzultací pro žáky by se docílilo toho, aby žáci dosahovali dobrých studijních výsledků, dokončili základní vzdělání, pokračovali ve studiu na SOU a SŠ a našli uplatnění na trhu práce. Jedná se o 12 žáků.
- **Projekt: Volnočasový klub a spontánní aktivity pro romské děti předškolního a mladšího školního věku – žadatel: Středisko volného času Všetuly** - Cílem projektu je dovést děti k pozitivnímu využívání volného času, všestrannému rozšíření schopností a znalostí dětí, zlepšení práce ve skupině a vztahu mezi dětmi navzájem. Vést děti k využívání volného času a to pozitivním způsobem.

10.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Spolupráce se členy lokálního partnerství je velmi dobrá. V Holešově nepůsobí příliš mnoho NNO, není zde zavedena terénní práce a doposud se příliš mnoho aktivit nerealizovalo. Snaha města řešit otázku bydlení je zcela evidentní. Tady vidím velký posun kupředu. V nejbližším období roku 2009 se budou rozpracovávat podrobné kroky (dořešení nákupu pozemku, založení o.p.s., výběr projektového řešení, setkání s klienty, vysvětlování záměrů, vytipování rodin, zajištění finančních zdrojů atd.). To vše se bude realizovat i bez případné finanční pomoci ze strany Agentury, ale plně za pomoci lokálního konzultanta působícího v dané lokalitě. Trendem je vytvořit bytové družstvo, nastavit činnosti tak, aby na samém konci ideálně byly byty vytipovaným lidem převedeny do osob.vlastnictví. Souběžně budou smysluplně realizovány sociálně aktivizační služby, plánuje se zřízení nízkoprahového zařízení pro děti a mládež (za podpory finančních prostředků z IOP 3.1.b) ve druhé pol. roku 2009).

Roli Agentury v lokalitě na nejbližší období vidím v pomoci mapovat finanční zdroje pro hlavní záměr města, korigovat jednotlivé kroky etap projektu na podporu bydlení. Dále pak motivovat členy pro aktivní přístup k získání financí z jiných zdrojů na další připravené projektové záměry, jednat o možnostech fundraisera, pomoci při psaní záměrů. Dalším cílem lokálního konzultanta pro rok 2009 bude vytvoření pracovní skupiny a její koordinace k přípravě projektu, který plánuje čerpat finanční prostředky z připravované výzvy IOP 3.1.b).

11. Slezská Ostrava

11.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství ve Slezské Ostravě bylo oficiálně založeno 25.8.2008. Jedná se o širší formu lokálního partnerství, založeného na platformě silných NNO, které působí v dané lokalitě a mají zkušenosti, realizují mnoho projektů. Typově členové zastupují státní správu a samosprávu, NNO, školy, policie, knihovna. Lokální partnerství v dané lokalitě vzniklo na „zelené louce“, tzn. doposud zde nebyla žádná platforma fungující na podobném principu. Můžeme se zde však opírat o mnohé zkušenosti silných NNO, které působí v lokalitě, mají svou historii a již realizovaly množství projektů.

Partnerství s Agenturou pro sociální začleňování uzavřeli: MěÚ Slezská Ostrava, Občanské sdružení Vzájemné soužití, Společně-Jekhetane, o.s., Magistrát města Ostravy, Knihovna města Ostravy, Ostravská univerzita, Policie ČR, Základní škola Škrobálkova, Základní škola Na Vizině, RPG RE Management, s.r.o., Diecézní charita ostravsko-opavská

Co se týká rozdělení do pracovních skupin, fungují zde 4 pracovní skupiny – bydlení, sociální služby, vzdělávání a zaměstnanosti. Mechanismus práce v těchto pracovních skupinách je následující:

Každá pracovní skupiny má svého vedoucího, který dle potřeby pracovní skupiny svolává, koordinuje její práci. Dle potřebných činností (oblastí) k řešení koordinuje činnost směřující k přípravě potřebných projektových záměrů pro danou lokalitu. Komunikuje se subjekty připravujícími projektový záměr. Základem je analýza pracovní skupiny sociální služby mapující potřebné činnosti k řešení a ty byly rozděleny do kompetencí jednotlivých pracovních skupin.

Členové lokálního partnerství odhlasovali jako prioritu pilotního řešení oblast ul. Riegrova (viz popis v kapitole Stručný popis lokality) a později také lokalitu Liščina. Byty jsou ve vlastnictví města, které má zájem je převést do správy NNO. Ta by spolupracovala se všemi zaangażovanými subjekty realizujícími doprovodné služby. Proběhla jednání se společností Centrom o.s., která připravuje podmínky spolupráce. To vše za přispění činnosti 2 nově vzniklých koordinátorů spadajících pod odbor soc.služeb městského obvodu. Celý rozsáhlý projekt však počítal s finanční podporou ze strany Agentury, alespoň v první fázi. V tomto duchu se připravovaly podmínky na předání bytů do správy dalšího subjektu.

11.2. Projektové záměry

a) Realizované:

- **Projekt Podpora sociálních služeb v lokalitě Riegrova – žadatel: Městský obvod Slezská Ostrava** - Projekt se týká koordinace všech subjektů, které se budou podílet na řešení celkové sociální situace jednotlivých rodin v lokalitě ul. Riegrova, Hrušov. V rámci projektu bylo realizováno zřízení kanceláře pro koordinátory na ul. Riegrova 43, Hrušov a to v přízemí, byt č. 1. Součástí projektu je zřízení 2 funkčních míst koordinátorů činností v sociálně vyloučených lokalitách odboru sociálních věcí Úřad města Ostrava Slezská Ostrava. Tento projekt je výchozí pro další nastavení činností. Partnery projektu budou organizace, které budou schopny zajistit tyto činnosti (např. pomoc při řešení dlužných nájmu s majiteli bytů, pomoc při splácení půjček občanů soukr.společnostem, příprava předškolních dětí pro vstup do školy, volnočasové aktivity pro děti, doučování školních dětí, pomoc při hledání zaměstnání a další). Úkolem koordinátorů činností v sociálně vyloučených lokalitách bude

zejména uzavírání kontraktů s jednotlivými rodinami (popř. jednotlivci), jejich zkontaktování s jednotlivými neziskovými organizacemi a získávání zpětné vazby jak od jednotlivých klientů, tak od příslušných neziskových organizací, jejichž zaměstnanci budou s klienty pracovat.

Počet osob pozitivně zasažených realizací projektu: bez přímého dopadu, v případě realizace projektu dopad na obyvatele sociálně vyloučené romské lokality Riegrova.

a) Připravené :

- *Vzdělávací program pro pracovníky organizací členů lokálního partnerství Slezská Ostrava - žadatel: Ostravská univerzita*

11.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Spolupráce s jednotlivými členy lokálního partnerství prošla určitými etapami a měla svůj vývoj. Zpočátku bylo zapotřebí získat důvěru, neboť v této lokalitě působí velmi silná základna organizací zabývajících se touto problematikou již řadu let. Tato sdružení odvedla mnoho dobré práce, působila však víceméně samostatně a počátky vzniku lokálního partnerství provázela určitá nedůvěra. To bylo překonáno, nastavila se pravidla fungování pracovních skupin, způsoby výběru nejvhodnějších projektů (např. pro zajištění transparentnosti výběr ze 3 předložených projektových záměrů pro danou aktivitu a ten nejvhodnější by byl dále postoupen na Agenturu). Došlo také celkově ke zlepšení vztahů mezi sdruženími a městským obvodem Slezská Ostrava, zejména sociálním odborem. Zde došlo jednoznačně k pozitivní změně.

Za úspěch považuji dobrou spolupráci členů pracovní skupiny bydlení, která začala pracovat na záměru převedení 5 domů dané lokality na případnou NNO. Zahájila vypracování kritérií pro budoucího správce domů, nechala si zpracovat technický audit. Bylo však počítáno s financováním ze strany Agentury. Díky pozastavení financování se hledá nový způsob předání, bude potřeba najít silného partnera, který dokáže zajistit finanční prostředky již pro prvotní fázi projektu. Probíhají jednání a do konce ledna 2009 by měl být zřejmý výsledek jednání.

Za přínosnou považuji spolupráci se společností RPG RE Management s.r.o., která kromě soustavné činnosti na Liščině také realizuje aktivity v nedaleké Orlové. Zástupci Agentury se zde zúčastnili komunitního víkendu dne 16.5. nazvaného „Společně pracovat, bavit se a žít“. Cílem bylo zlepšit vzájemné soužití, zkrášlení a údržba veřejných prostranství a společných prostor domů.

Dále považuji za velice vhodné zajištění dalších 2 koordinátorů ze strany sociálního odboru, které se město zavázalo financovat, včetně zajištění jejich fungování přímo na ulici Riegrova.

Za přínosnou považuji spolupráci s Ostravskou univerzitou, která připravuje projekt na vzdělávání pracovníků neziskového sektoru a státní správy. Projekt měl být financován z prostředků Agentury. Nyní hledáme další cestu, jak tuto aktivitu zrealizovat.

Celkově však současná situace odboru sociálního začleňování nepřispívá k posílení důvěry. Tento stav má za následek časový posun realizace projektů, opětovná jednání s členy s cílem přesvědčit je k čerpání z jiných zdrojů, hledat další možnosti, nastavit vzhledem k této situaci nová pravidla fungování lokálního partnerství.

12. Jesenicko

12.1. Lokální partnerství

Lokální partnerství Jesenicko bylo založeno dne 29.5.2008 prvním zasedáním v Jeseníku. Partnery jsou zástupci města Jeseník, zástupci jednotlivých mikroregionů, Úřadu práce, neziskových organizací a školství (základní, speciální a mateřské). Jedná se o partnerství velmi široké, čítající v současnosti 18 členů, další se nyní ke spolupráci přidávají. Pracovní skupiny byly vytvořeny v rámci jednotlivých mikroregionů a jsou složeny ze zástupců politické reprezentace a organizací, které v dané lokalitě působí a jsou členy lokálního partnerství.

Vzhledem k rozlehlosti regionu bylo obtížné vytvořit lokální partnerství, které by plnilo očekávané funkce: možnost koordinovat aktivity, provázat jednotlivé projekty a zvýšit informovanost lokálních aktérů sociální integrace. Při tvorbě lokálního partnerství bylo na jedné straně nutné vyhnout se nahodilosti při výběrů obcí, neziskových organizací a dalších subjektů, na druhé straně bylo nutné omezit počet členů tak, aby se nevytratila možnost rozhodování. Bylo třeba vzít v úvahu, že pro celý region existuje jednotná struktura státní správy, na druhou stranu v jednotlivých mikroregionech existují různé sociálně vyloučené lokality, působí různé neziskové organizace, jsou tu k řešení odlišné problémy. Na Jesenicku je 24 obcí, z toho asi polovina je vážně dotčena problémem sociálního vyloučení. Každá z těchto obcí má svůj rozpočet a svébytné pravomoci při rozhodování.

Lokální partnerství jsme ustavovali s vědomím, že musí plnit roli diskusního fóra a zároveň to bude orgán rozdělující prostředky z Agentury. Proto byli v první řadě vybráni hlasující zástupci zvolených institucí, ale následně byli přizváni také další hosté, kteří se pravidelně zúčastňují zasedání lokálního partnerství. Mezi ně patří zástupci sociálního odboru, jmenovitě oddělení dávek z Javorníku a Zlatých Hor a vedoucí odboru sociálně-právní ochrany dítěte Jeseník, nehlasující členové neziskových organizací, zástupci obcí, novináři apod. Hlasující členy lokálního partnerství lze pak rozdělit do dvou skupin, na zástupce institucí s celojesenickou působností a na ty, jejichž působnost je omezena na některý z mikroregionů. Do první skupiny patří sociální odbor, zastoupený svou vedoucí, policie české republiky, zastoupená specialistou na prevenci kriminality a vedoucím komise pro prevenci kriminality města Jeseníka, a úřad práce, zastoupený vedoucím oddělení zprostředkování. Do druhé skupiny patří zvolení zástupci NNO (11 hlasujících členů lokálního partnerství), zástupci škol (3 členové) a zástupci mikroregionů (4 členové). Neziskové organizace tvoří úplný výčet subjektů pracujících na Jesenicku, s určenou cílovou skupinou (sociální služby, podpůrné pedagogické aktivity, zdravotní služby, Nová naděje je církev). Zastoupení obcí podle mikroregionů se zdálo z více důvodů jako jediné možné. Kdyby byly v lokálním partnerství zastoupeny jednotlivě všechny obce, které mají podíl romského obyvatelstva, přehlasovaly by ostatní členy lokálního partnerství, což se s ohledem na rozložení názorů jevilo jako nemožné, a každé jiné rozvržení by bylo náhodné. Navíc aktivity směřující k integraci obyvatel lokalit se v oněch výjimečných případech, kdy se k nim obce odhodlaly, organizovaly právě na úrovni mikroregionů. Zvolený zástupce se tedy zavázal, že bude informace ze zasedání lokálního partnerství přenášet na jednání mikroregionů a opačně. Dlužno dodat, že tato praxe se osvědčila. Nejobtížnějším segmentem pro systematické zahrnutí do práce lokálního partnerství se na Jesenicku ukázalo školství. Nezávislost jednotlivých školských zařízení je natolik značná, že nelze podobně jako u obcí najít zástupce či mluvčího kupříkladu celého základního školství a tedy ani projekty nelze doporučovat a prosazovat pro segment obecně, nýbrž spíše s jednotlivými školami. Výběr školských zařízení se tedy spíše řídil ochotou spolupracovat, než původně zamýšlenou snahou systematicky pokrýt školství jako celek. Za každý uvedený typ škol zasedá v lokálním partnerství jedna instituce, která se vyznačuje výraznou snahou o inkluzivní vzdělávání.

Dlouhodobým dluhem je neúčast středního školství na práci lokálního partnerství. Jako vhodný kandidát se jeví zástupce učňovského učiliště v Lipové Lázně, která je spádová pro cele Jesenicko (je tu zastoupena řada oborů, nejoblíbenější je obor řezník-uzenář). V současné době se do lokálního partnerství hlásí tři noví členové: o.p.s. Naděje, která vznikla na Zlatohorsku a chce otevřít ve Zlatých Horách nízkoprahové zařízení, Jesenická rozvojová o.p.s., která doposud zajišťovala na Jesenicku asistenci a ped.-psych. poradna.

Lokální partnerství Jesenicko navázalo na činnost pracovní skupiny ustavené v rámci komunitního plánování. Sociální odbor města Jeseník přitom organizoval přípravu komunitního plánu pro celý region (bývalý okres Jeseník), což je v rámci Olomouckého kraje unikátní. Plánování se účastnila většina neziskových organizací, které jsou členy lokálního partnerství. V dubnu 2008 se výsledky pracovní skupiny pro národnostní menšiny prezentovaly na konferenci „Na jedné Lodi II“. Právě na této konferenci, na kterou byli pozváni i zástupci obcí, představila p. ministryně koncept Agentury a s jednotlivými subjekty bylo zahájeno jednání. Na Jesenicku lze tedy hovořit o přímé návaznosti činnosti lokálního partnerství na komunitní plánování.

Lokální partnersví bylo rozděleno do pracovních skupin podle mikroregionů. Tradiční pracovní skupiny, vymezené tematicky, by v podmínkách Jesenicka byly nefunkční, protože by jednotliví členové nemohli plánovat aktivity pro jednu cílovou skupinu. Koordinátorem mikroregionálních pracovních skupin je zástupce obcí mikroregionu a účastníci jsou všichni členové, kteří v daném mikroregionu působí. Ačkoli se takovýto typ plánování částečně osvědčil, je potřeba ho pro další období ještě prohloubit. Specifika regionu vyžadují, aby se plánovaly a schvalovaly projekty a aktivity s různým rozsahem působnosti. Školení pracovníků (viz projekt Pracovník v sociálních službách), cyklus seminářů organizovaný pro obce a NNO (odbor sociálně-právní ochrany dítěte a Policie ČR) či protidluhová kampaň, seminář o výkladu některých paragrafů zákona 108/2006 nebo o sociálním podnikání, které plánujeme pro tento rok, to vše jsou aktivity, které bez účasti pracovních skupin organizuje a schvaluje lokální partnerství. V rámci pracovních skupin mikroregionů bylo v uplynulém roce naopak nutné vyjednat součinnost mezi jednotlivými NNO navzájem a mezi NNO a obcemi. Tato potřeba přitom vzniká průběžně a je zřejmé, že bude důležitá i nadále. Mikroregiony se navíc ukazují jako velmi účinný nástroj pro distribuci informací. Čím dál víc se ale stává zřejmým, že vytvářet strategické a akční plány má smysl pouze pro jednotlivé lokality (tedy v některých případech jednotlivé rodiny). Tento typ plánování, do kterého budou přizváni zástupci obce, odboru pro sociálně-právní ochranu dítěte (dále jen OSPOD), oddělení dávek, účastných NNO a příležitostně Policie, Úřadu práce, bude zahájen v následujícím roce. Pro region Jesenicko se tedy ukazuje jako správná trojstupňová organizace aktivit.

12.2. Projektové záměry

b) Připravené

- **„Pracovník v sociálních službách“**: Jedná se o kurz pro pracovníky v sociálních službách.
- **„Nová naděje“**: Komplexní projekt o.s. Ester, jehož cílem je vytvořit několik teoretických a praktických modulů zaměřených na motivaci, adaptaci a sociální rehabilitaci příslušníků romských lokalit, převážně obyvatel lokality ve Velké Kraši.
- **„Bytové družstvo ve Velké Kraši“**.
- **„Protidluhová kampaň“ Člověka v Tísni**: Kampaň bude realizována na celém Jesenicku.

- „*Terénní služby na minimalizaci zdravotních rizik u osob závislých na omamných a psychotropních látkách*“ občanského sdružení Darmoděj.
- *Rozšíření poskytovaných soc. služeb o.s. Boétheia* o terénní soc. služby a převod azylového domu z vlastnictví obce do majetku NNO, podpora modelu stupňovitého bydlení.

Vzhledem k povaze působení Agentury v lokalitách nelze hovořit o přímém dopadu na cílovou skupinu, nýbrž o dopadu projektů a projektových záměrů, které Agentura podpořila nebo na jejichž přípravě se přímo podílela. Je třeba brát v úvahu také skutečnost, že podpořené projekty ze strany Agentury byly v celé řadě případů zahájeny teprve v roce 2008, nebo budou zahájeny teprve v roce následujícím. Spíše než o souhrnu osob, které byly přímo podpořeny lze hovořit o počtu osob, které budou podpořeny v následujících letech.

Projekt „Pracovník v sociálních službách“, který Agentura finančně přímo podporovala, vedl k proškolení 14 pracovníků. Umožnil jim tak, aby si buď udrželi stávající místo v neziskových organizacích, nebo toto místo nově získali. Zaměstnavateli těchto proškolených pracovníků se staly neziskové organizace z Jesenicka Ester, o.s., DROM o.p.s., Společenství křesťanské pomoc Boétheia, Darmoděj, o.s., Sdružení Virtus. Přímým dopadem projektu je tedy 14 podpořených pracovních míst, nepřímým pak zkvalitnění práce s dalšími obyvateli sociálně vyloučených lokalit.

Projekt „Nová naděje“ (viz výše) povede k proškolení, dokvalifikování a motivování cca 60 lidí ve věku 15-26 let, pro řadu z nich bude ve spolupráci s ÚP v rámci projektu rovněž vytvořené pracovní místo (cca 30 osob). Kromě tohoto přímého dopadu počítá projekt s aktivitami pro celé rodiny a komunity, kterým přinese motivaci a pomoc při hledání zaměstnání, orientaci na trhu práce apod. Počet těchto nepřímo podpořených osob bude cca 150. Projekt „Bytové družstvo Velká Kraš“, který se bude realizovat v následujících letech přinese lepší podmínky pro bydlení obyvatelům lokalitě ve Velké Kraši, která čítá cca 50 obyvatel. Projekt „Terénní služby na minimalizaci zdravotních rizik u osob závislých na omamných a psychotropních látkách“ směřuje k přímé podpoře cca 15 obyvatel sociálně vyloučených lokalit, preventivní opatření, která budou do projektu zahrnuta, se dotknou úhrnem 50 lidí.

Úhrnem lze říci, že Agentura pro sociální začleňování podpořila na Jesenicku přímo 14 pracovních míst a podpořila projekty, které povedou k vytvoření dalších cca 30 míst, ke kvalifikování a zpřístupnění trhu práce u cca 60 lidí. Zahájila spolupráci na komplexním projektu, který povede ke zkvalitnění bydlení pro cca 50 lidí. V oblasti zdraví povede spolupráce s NNO Darmoděj k přímé podpoře cca 15 lidí závislých na psychotropních látkách, a k podpoře cca 50 lidí, kteří jsou blízcí závislým osobám nebo jsou ohroženi vznikem závislosti.

12.3. Hodnocení lokálního konzultanta

Vzhledem k různorodosti podmínek v jednotlivých lokalitách byla rovněž spolupráce s partnery velmi různorodá. Obecným rysem jak u NNO, tak zástupců obcí a mikroregionů, byla značná počáteční nedůvěra k působení Agentury v regionu. Velmi obtížné bylo rovněž vytvořit takovou strukturu pracovních skupin, aby bylo možno postupně zapojit do aktivit lokálního partnerství všechny oblasti a subjekty, které se na spolupráci chtějí podílet. Za nejdůležitější v letošním roce působení Agentury na Jesenicku proto považují právě fakt, že se takovýto systém podařilo vytvořit. Jeho potřebnost se ukázala hned v samotném počátku působení, kdy vyvstala celá řada obtíží v komunikaci mezi organizacemi. V tomto smyslu bylo třeba nastolit otázku spolupráce mezi školami v Jeseníku a terénními sociálními pracovníky, nastavit limity spolupráce mezi neziskovými organizacemi působícími

na Javornicku, prohloubit spolupráci mezi OSPODem a neziskovými organizacemi pověřenými k sociálně právní ochraně dětí, otevřít dialog mezi zástupci některých obcí na jedné straně a starostů na straně druhé. Bylo třeba začít odstraňovat napětí mezi poskytovanými soc. službami některých neziskových organizací a jejich oprávněním tyto služby poskytovat .

Řada aktivit lokálního partnerství tak přímo vyplynula z potřeby řešit tyto problémy. Uskutečnil se cyklus školení pracovníků OSPODu a PČR o součinnosti těchto organizací s obcí a NNO, bylo zahájeno pravidelné setkávání pedagogických a terénních sociálních pracovníků v Jeseníku, proběhlo řada jednání o možnostech spolupráce v konkrétních lokalitách (Velká Kraš, Uhelná, Kobylá), bylo zahájeno plánování aktivit na úrovni mikroregionů. Asistent lokálního partnerství začal komunikovat s některými NNO o registraci služeb. Ve dvou případech vede lokální konzultant jednání o lokálním rozšíření působnosti NNO, v jednom případě asistuje při zahájení činnosti NNO. V obci Velká Kraš můžeme hovořit o vytvoření strategie integrace pro její obyvatele.

Vedle pokračování v realizaci započatých projektů (viz výše) a společného plánování aktivit v mikroregionech bych za hlavní cíl v následujícím období považoval podporu zaměstnanosti. Lokální partnerství Jesenicko v roce 2008 doporučilo tři projekty z této oblasti k dopracování a pro následující období s nimi lze počítat.